

2025-06-18 Nr. NV-1418

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-726 TAIS-25-6698(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 14 D. NUTARIMO NR. 438 „DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO REZERVINIO FONDO SUDARYMO IR VALDYMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Istatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikį tobulinti Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo (toliau – Rezervo fondas) valdymo sąlygas sąlygoja šios pagrindinės priežastys:

- ✓ Finansų ministerija, investuodama Rezervo fondo lėšas, privalo užtikrinti, kad investuojamų lėšų grynas pajamingumas (pajamingumas, įvertinus su investavimo veikla susijusias sąnaudas) būtų ne mažesnis nei investavimo metu sąskaitoje Lietuvos banke esantiems lėšų likučiams taikoma palūkanų norma. Nuo 2023-05-01 Lietuvos banke esantiems lėšų likučiams taikoma neužtikrinta vienos nakties rinkos palūkanų norma (€STR), sumažinta 20 bazinių punktų. 2025-04-07 šis dydis buvo 2,214 % (2,414 % – 0,2 %). Dėl šio apribojimo Finansų ministerija negali nupirkti jokių investuoti tinkamų užsienio valstybių vyriausybių skolos vertybinių popierių, nes jų ilgalaikis fiksuotas pajamingumas pirkimo momentu yra mažesnis nei nurodytu būdu nustatyta palūkanų norma. Tai, kad skolos vertybinio popieriaus pajamingumas pirkimo momentu yra mažesnis, nereiškia, kad šis skirtumas išliks visą investavimo laikotarpį. Europos centriniam bankui pradėjus mažinti bazinės palūkanų normas, sumažės ir €STR. Tuo tarpu valstybės vyriausybės skolos vertybiniai popieriai užtikrins tokio paties pajamingumo pinigų srautus iki pat jų išpirkimo dienos. Lyginti investicijų, turinčių fiksuotus ilgalaikius pinigų srautus, ilgalaikį pajamingumą su trumpalaikę, kiekvieną dieną iš naujo nustatoma, palūkanų norma ir tuo remiantis priimti investavimo sprendimus nėra tiksli ir ekonomiškai pagrįsta. Teisingiausia būtų lyginti panašios trukmės investicijų pajamingumą.
- ✓ Laikinais laisvų lėšų investavimo tvarkos apraše, patvirtintame finansų ministro 2023-05-08 d. įsakymu Nr. 1K-180 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo“, atsisakyta nuostatos dėl apribojimų priešlaikinio grąžinimo galimybės neturintiems (neatšaukiamiems) terminuotiesiems indėliams, t. y. tokių indėlių suma limituose nedvigubinama, nes, ją padvigubinus, nebūtų suvaldyta likvidumo rizika, tik papildomai sumažėtų sandorio šalies limitas ne pagal kredito rodiklius. Tuo tarpu skaičiuojant Rezervo fondo lėšų investavimo į terminuotuosius indėlius limitus, vis dar laikoma, kad priešlaikinio grąžinimo galimybės neturinčio (neatšaukiamo) terminuotojo indėlio suma yra dvigubai didesnė. Tai apsunkina investavimo nurodytu būdu galimybes.
- ✓ Finansų ministerija Rezervo fondo lėšas turi investuoti per protingą laikotarpį, kuris pirmaisiais Rezervo fondo lėšų investavimo metais negali viršyti 12 mėn., o vėlesniais metais – 6 mėn., tačiau nėra atsižvelgiama į valstybės išde atidarytose sąskaitose laikomoms lėšoms taikomas palūkanas, kurioms esant teigiamoms, sprendimai dėl lėšų investavimo galėtų būti priimami lanksčiau.
- ✓ Valstybės išdo įstatyme nustatyta, kad pinigų fondų lėšos laikomos valstybės išde atidarytose sąskaitose, todėl reikia patikslinti sąvokas („sąskaita Lietuvos banke“ keistina į „valstybės išde atidaryta sąskaita“).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS**Siūloma:**

- *nustatyti, kad investuojamų Rezervo fondo lėšų pajamingumas, įvertinus su investavimo veikla susijusias sąnaudas, priklausomai nuo investavimo būdo, turi būti lyginamas su atitinkamos trukmės Europos tarpbankinės rinkos palūkanų norma, Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės skolos vertybinių popierių ar pinigų rinkos priemonių pajamingumu* – tai užtikrintų palankesnes galimybes jau dabar investuoti į

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

valstybių vyriausybių skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės. Taip būtų galima užsitikrinti fiksuotus pinigų srautus ilgiems periodams, kol bazinės palūkanų normos yra aukštos, taip pat iš dalies apsisaugoti nuo prognozuojamo palūkanų mažėjimo;

- *atsisakyti apribojimų, pagal kuriuos šiuo metu skaičiuojant investavimo limitus laikoma, kad priešlaikinio grąžinimo galimybės neturintčio (neatšaukiamo) terminuotojo indėlio suma yra dvigubai didesnė;*
- *trumpinti skolos vertybinių popierių išpirkimo terminus* (ilgiausias skolos vertybinio popieriaus išpirkimo terminas sutrumpinamas nuo 7 iki 5 metų, o kitų skolų vertybinių popierių išpirkimo terminas – nuo 4–7 metų iki 3–5 metų);
- *sąvoką „sąskaita Lietuvos banke“ pakeisti į „valstybės išde atidarytos sąskaitos“* (suderinama su Valstybės išdo įstatymu).
- *patikslinti, kad į Rezervo fondo sąskaitą pervestas lėšas Finansų ministerija investuoja per protingą laikotarpį, kuris yra ne ilgesnis nei 6 mėn., jei valstybės išde atidarytose sąskaitose laikomoms Rezervo fondo lėšoms taikomos neigiamos palūkanos.* Priklausomai nuo situacijos finansų rinkose, kai palūkanos gali būti teigiamos arba neigiamos, gali būti priimami skirtingi investavimo sprendimai (jei už lėšų likutį palūkanos teigiamos ir nėra tinkamų investavimo alternatyvų, tai investuoti neskubama, o jei palūkanos neigiamos – laisvos lėšos investuojamos greičiau. Tai suteiks Finansų ministerijai daugiau lankstumo priimant sprendimus dėl Rezervo fondo lėšų investavimo.

Siūlomi pakeitimai prisidėtų prie optimalių Rezervo fondo lėšų investavimo sąlygų sudarymo, užtikrinant geresnę investicinę grąžą, bei piniginių išteklių, reikalingų socialinio draudimo išmokoms mokėti, kaupimo.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Pasiūlymams įgyvendinti naujo įgyvendinimo mechanizmo kurti nereikės, bus naudojamas esamas mechanizmas.

STEBĖSENA

Konkrečių rodiklių, kurie bus stebimi (tikslus rodiklio pavadinimas, rodiklio nustatymo data ir vertė bei siekiamas rodiklio pokytis konkrečiais metais), nustatyti nėra galimybės, nes laikinai laisvų Rezervo fondo lėšų investavimas priklauso nuo situacijos finansų rinkose, kuri nuolat kinta, investuotinų lėšų sumų, trukmės ir pasirenkamų investavimo priemonių. Pažymėtina tai, kad laikinai laisvos Rezervo fondo lėšos investuojamos siekiant jas efektyviai valdyti, tačiau tai daroma laikantis pagrindinių investavimo principų – investuotų lėšų saugumo ir likvidumo.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas teiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Lietuvos bankui, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai ir Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Finansų ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir Lietuvos bankas pastabų neturėjo. Projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nėra.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja